

ЧИННИКИ ВЗАЄМОДІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ З РИНКОМ ПРАЦІ

Яловега Л. В., доцент кафедри бухгалтерського обліку, к.е.н.

Лега О. В., доцент кафедри бухгалтерського обліку, к.е.н., доцент

Імідж закладу вищої освіти (ЗВО) формується на базі низки показників, з-поміж яких є рівень конкурентоспроможності його випускників. Наразі взаємозв'язок вищої освіти з потребами ринку праці є актуальною проблемою сьогодення, що обумовлена стрімким зростанням молодіжного безробіття, в умовах стабільного попиту роботодавців на висококваліфікованих фахівців. Така негативна тенденція, насамперед, пов'язана з репродуктивним характером навчального процесу, що базується на невідповідності між навчальними програмами підготовки здобувачів вищої освіти та реальними потребами ринкової економіки.

Побудова нового формату ефективних взаємовідносин між суб'єктами системи «наука-освіта-ринок праці» є критично важливими для розвитку вітчизняної вищої освіти, що розглядається як партнерство ЗВО, органів державної влади, місцевого самоврядування, роботодавців, некомерційних організацій та здобувачів вищої освіти з метою досягнення консенсусу та задоволення потреб кожної із сторін на основі принципу соціальної справедливості [1].

Процес ефективної взаємодії ЗВО і ринку праці зумовлений дією зовнішніх і внутрішніх чинників. До зовнішніх чинників належать:

- політичне середовище (формування ринку робочої сили на базі визначення ключового напрямку розвитку країни щодо співпраці з країнами-партнерами, інвесторами);
- економічне середовище (розробка фінансово обґрунтованого плану розвитку економіки країни уможливорює спрогнозувати короткострокову і довгострокову потребу у кваліфікаціях, що знадобляться на ринку праці);
- соціальне середовище (впровадження програм розвитку сільських

територій передбачає залучення та працевлаштування великої кількості молодих фахівців-аграріїв);

- інформаційно-технологічне середовище (розвиток НТП визначає необхідність модернізації освіти, оскільки терміни оновлення інформаційних технологій стають коротшими за строки підготовки відповідних кадрів).

До внутрішніх чинників, вплив яких систематично підвищує вимоги до якості вищої освіти стосовно більш широкого впровадження активних форм навчання з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, належать:

- організаційні чинники (налагодженість роботи навчального відділу, щодо розробки розкладу занять та забезпечення відповідного аудиторного фонду ЗВО);

- формування професорсько-викладацького складу ЗВО (навчальний процес ЗВО ґрунтується на потужному кадровому науково-педагогічному потенціалі, який надає освітні послуги та постійно поповнюється молодими креативними фахівцями; підготовка та видання професорсько-викладацьким складом ЗВО відповідної кількості якісного навчально-методичного забезпечення);

- чинники, що забезпечують оцінку результатів діяльності ЗВО за різними напрямками (наявність відділу якості, системи моніторингу навчальної діяльності здобувачів вищої освіти і професорсько-викладацького складу ЗВО дає можливість ідентифікувати існуючі проблеми у навчальному процесі, розробити необхідні мотиваційні дії та запровадити ефективні управлінські рішення);

- наявність довгострокових і ефективних зв'язків між роботодавцями та ЗВО (проходження здобувачами вищої освіти практики та стажування професорсько-викладацького складу ЗВО на базі підприємств; організація ярмарок вакансій; проведення навчальних курсів від підприємств тощо).

Проте, внутрішні чинники характеризують не лише внутрішні аспекти навчального процесу ЗВО, а також і особливості характеру випускника, що можуть бути визначальними у конкурентній боротьбі на ринку праці [2]. До

чинників конкурентоспроможності випускника ЗВО належать:

- рівень та якість освіти (відповідний обсяг набутих випускником теоретичних знань, умінь, навичок та здатність їх застосовувати на практиці);
- практична підготовка (проходження практик під час навчання у ЗВО, стажування на підприємствах);
- мотивація та організаторські здібності (комунікабельність; здатність швидко й мобільно реагувати на зміни; навички до ефективного спілкування та орієнтування в інформаційному просторі; вміння працювати в команді);
- фізіологічні і культурні чинники (вихованість; загальна ерудиція; письмова й усна грамотність випускника та соціальна активність);
- етично-моральні якості (цілеспрямованість, гуманізм, почуття обов'язку, взаємодопомога, доброзичливість, патріотизм, громадська спрямованість).

Організація та сутність процесу професійної підготовки здобувачів вищої освіти у ЗВО має забезпечувати розвиток особистості та задоволення потреб ринку робочої сили у висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівцях, які володіють професійними характеристиками та вміють працювати у мінливих економічних умовах. Наразі ефективне управління вищезазначеними чинниками уможливорює: досягти ЗВО очікуваної результативної діяльності; сприяти підготовці висококваліфікованих фахівців для різних галузей економіки; сформувати високий рейтинг ЗВО на ринку освітніх послуг та забезпечити зміцнення власного іміджу з-поміж інших закладів України.

Список використаних джерел:

1. Безвух С. В. Соціальне партнерство науки і бізнесу: форми взаємодії, проблеми і рекомендації щодо їх вирішення / С. В. Безвух, А. Ю. Стопчак // Вісник Хмельницького національного університету. Т. 3. – 2015. – № 3. – С. 7-14.
2. Грищенко І. М. Інноваційні підходи до забезпечення взаємодії науки з наукоємним бізнесом і вищою освітою як чинник підвищення якості освіти / І. М. Грищенко // Науковий пошук. – 2017. – № 2. – С. 24. – 27.